

УДК 338.314

Синькевич Надія, Оксана Якимюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

Nadiya Sin'kevich, Oksana Yakimyuk

ANALYSIS OF INDEXES OF PROFITABILITY

Рентабельність — це показник, що характеризує економічну ефективність. У широкому розумінні поняття рентабельності означає прибутковість. Підприємство вважається рентабельним, якщо результати від реалізації продукції (робіт, послуг) покривають витрати виробництва і дають прибуток достатній для нормального функціонування підприємства.

Показники рентабельності використовують для оцінки результатів діяльності підприємства, його структурних підрозділів, у ціноутворенні, інвестиційній політиці, для порівняльного аналізу споріднених підприємств, що виробляють таку саму продукцію, для вибору варіантів формування асортименту і структури продукції, аналізу раціонального використання продукції.

Існує безліч коефіцієнтів рентабельності, використання яких залежить від характеру оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Від цього, у першу чергу, залежить вибір оціночного показника (прибутку), використовуваного у розрахунках. В основному використовуються чотири різних показники:

- валовий прибуток;
- операційний прибуток;
- прибуток до оподаткування;
- чистий прибуток

Показники рентабельності являються відносними характеристиками фінансових результатів та ефективності діяльності торговельного підприємства. Вони повніше, ніж прибуток, характеризують кінцеві результати діяльності, оскільки їх величина показує співвідношення прибутку з наявними або використаними ресурсами.

Але сума прибутку і рівень рентабельності, як правило, змінюються не в рівній пропорції, а іноді у різних напрямках: прибуток може збільшуватися швидшими темпами, ніж рентабельність. Показники рентабельності характеризують ефективність поточних затрат підприємства, пов'язаних з реалізацією як усієї продукції, так і окремих її видів. У той же час ці показники відображають рівень використання всіх коштів підприємства, як авансованих у даному циклі, так і спожитих у ньому.

Тому, аналіз показників рентабельності має важливе значення. Його дані використовуються для вибору варіантів формування асортименту та структури продукції, оцінки можливостей додаткового прибутку шляхом збільшення реалізації продукції, як інструмент інвестиційної політики та ціноутворення. Крім основних показників прибутку, аналіз рентабельності необхідний для узагальнюючої оцінки діяльності підприємства і визначення основних напрямів пошуку резервів підвищення його ефективності.